

MØTEINNKALLING

Utval: Kommunestyret
Møtedato 02.09.2021
Møtetid: Kl. 08:30
Møtestad: Biblioteket på Bjørkheim

Varamedlem skal ikkje møta utan nærare innkalling

Forfall til møtet må meldast snarast råd til servicesenteret (tlf. 56 58 74 00 eller e-post postmottak@samnanger.kommune.no), som vil kalla inn varamedlem.

Me ber om at alle som kan vera ugilde i ei eller fleire saker på sakslista melder frå om dette til servicesenteret.

Melding frå ordføraren:

Som vedlegg til møteinnkallinga følgjer eit notat med orientering om vedtak i formannskapet 23.08.2021 i sak om vurdering av stans i tilsetjing, samt om mindretalsanke på dette vedtaket. Saka er ikkje sett på saklista og kommunestyret sjølv må avgjere om saka skal på sakslista ved godkjenning av innkalling og saksliste

Knut Harald Frøland
ordførar

SAKLISTE

Saker til handsaming på møtet

Sak nr.	Arkivsak	Sakstittel	Merknad
065/2021	21/648	Faste saker	
066/2021	21/432	Konstituering i stilling som rådmann	
067/2021	20/798	Reglement for finans- og gjeldsforvaltning for Samnanger kommune	
068/2021	20/251	Utviding av bruk av symjebassenget ved ungdomsskolen	
069/2021	21/641	Tilstandsrapport for grunnskule og barnehage i Samnanger 2021	
070/2021	20/48	Rutine for tilsyn med barnehagar i Midthordland kompetanseregion	
071/2021	19/252	Søknad om tilskot til rehabilitering av Safa fabrikkpipe	

Oversikt faste saker

- Godkjenning av innkalling og sakliste
- Eventuelle merknader til protokoll frå førre møte
- Orienterings-/referatsaker
- Utvalet sitt kvarter

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Marianne Soleng	Arkivkode: FE-033
Arkivsaksnr: 21/648	Løpenr: 21/7062
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Kommunestyret	02.09.2021	065/2021

Faste saker

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

- Møteinnkallinga og saklista vert godkjent.
- Orienterings-/referatsaker vert tekne til orientering.

Oversikt over faste saker:

Godkjenning av innkalling og sakliste.
Eventuelle merknader til protokoll frå førre møte.
Orienterings-/referatsaker.
Utvalet sitt kvarter.

Informasjons- og referatsaker:

- Informasjon om vedtak etter hastemynde gjort 23.08.2021 i formannskapssak 041/2021, samt informasjon om mindretalsanke på vedtaket.
- Utklipp frå møteinnkalling KONT 30.08.2021 – Oppfølging nr.2 av «Arbeidstilhøva i Samnanger kommune».
- Varsel om offentlig ettersyn reguleringsplan E16 og Vossebanen Arna Stanghelle.
- Brev frå NAV Vestland til kommunane 1-2021.
- Signert protokoll etter generalforsamling E134 Haukelivegen AS.
- Årsrapport 2020 for Interkommunalt arkiv i Hordaland IKS 2020.

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Jan Erik Boge	Arkivkode: FE-411
Arkivsaksnr: 21/432	Løpenr: 21/6890
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Formannskapet	20.08.2021	042/2021
Kommunestyret	02.09.2021	066/2021

Konstituering i stilling som rådmann

20.08.2021 Formannskapet:

Handsaming i møtet:

Formannskapet handsama denne saka som ein del av faste saker.

Medlemmane i formannskapet fekk torsdag ettermiddag tilsendt eit tilbod frå Agenda Kaupang. Agenda Kaupang har komme med tilbod som går ut på at ein av deira tilsette, Øystein Granheim, kan ta rolla som konstituert rådmann i Samnanger fram til rådmannen sitt budsjettforslaget er på plass hausten 2021.

Granheim har tidlegare vore tilsett som økonomisjef i Lier kommune (sju år), og har difor god erfaring med kommunalt budsjettarbeid.

Tilbodet frå Agenda Kaupang kom etter at ordførar tok kontakt med firmaet for å få tips om korleis budsjettprosessen i Samnanger kunne gjennomførast på best mogleg måte i denne krevjande situasjonen der rådmannen skal slutte og økonomisjefen går over i anna stilling.

Ordførar har vurdert det slik at det ikkje vil vera eit alternativ og påleggje ein av dei andre leiarane i kommunen å ta rolla som konstituert rådmann i tillegg til si eiga stilling.

Ordførar, Knut Harald Frøland (BI) sette fram følgjande framlegg til vedtak: *Øystein Granheim vert konstituert rådmann i Samnanger kommune etter tilbod frå Agenda Kaupang.*

Det vart røysta over ordføraren sitt framlegg.

Framlegg til vedtak vart vedteke med 8 imot 1 røyst frå Jon Magne Borgevik (A).

Formannskapet ønskjer at det vert sjekka ut om vedtaket og prosessen rundt er i tråd med reglane for innkjøp.

FORM- 042/2021 Vedtak:

Øystein Granheim vert konstituert rådmann i Samnanger kommune etter tilbod frå Agenda Kaupang

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Dokument som er vedlagt:

Tilleggsinformasjon etter formannskapet si handsaming 20.08.2021 av sak om konstituering i stilling som rådmann

Kva saka gjeld:

Saka vert sett fram utan saksframlegg.

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Nina Erdal	Arkivkode: FE-200, TI-&00
Arkivsaksnr: 20/798	Løpenr: 21/6930
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Kommunestyret	02.09.2021	067/2021

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning for Samnanger kommune Gjeld frå oktober 2021

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning vert vedtatt slik det ligg føre. Reglementet gjeld frå 1. oktober 2021.

Dokument som er vedlagt:

Samnanger Kommune - vurdering av finansreglement
Reglement for finans og gjeldsforvaltning 2016
Reglement for finans og gjeldsforvaltning 2021, gjeld frå oktober 2021

Dokument som ikkje er vedlagt:

Kommunelov. Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner. Sjå lovdata.

Kva saka gjeld:

Det kom i 2020 ny kommunelov og ny finansforskrift. Dette gjer det nødvendig å vedta eit nytt reglement for finans- og gjeldsforvaltninga.

Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner (finansforskrifta) regulerer mellom anna korleis kommunen kan plassere ledig likviditet og forvalta gjeldsportefølja.

I kommunelova § 14-1 er det lagt inn grunnleggande krav til økonomiforvaltninga der det mellom anna er presisert at finansielle midlar og gjeld skal forvaltast på ein måte som ikkje inneber vesentleg finansiell risiko. Kommunelova har og ein eigen paragraf (§ 14-13) om finans- og gjeldsforvaltninga. Noko av det som er nytt er at det no er krav om avkastningsmål for finansforvaltninga.

Det var tidlegare eit krav i forskrifta om at finansreglementet skulle vedtakast minst ein gong pr kommunestyreperiode. Dette er no tatt ut, men det er naturleg nok krav om at reglementet skal endrast ved behov.

Det er framleis krav om at reglementet og rutinar for finans- og gjeldsforvaltninga skal vurderast av ein uavhengig instans. Dette er gjort av revisjonsselskapet Deloitte as og ligg vedlagt. Dei har ingen kommentarar.

Vurderingar og konsekvensar:

Det er få endringar i innhaldet frå gjeldande reglement for finans- og gjeldsforvaltning som vart vedtatt i 2016, men endra oppsett med bakgrunn i ny lov og forskrift gjer at det ikkje er mogeleg å legge inn sporing av endringane. Både vedtatt reglement og framlegg til nytt reglement ligg derfor som vedlegg. Det vert og vist til paragraf i forskrift slik at det er enklare å sjå at krava er oppfylt.

Nokre punkt som kan nemnast:

Punkt 6.1: Fullmakter til rådmannen. Det som er endra her er at rådmannen får delegert fullmakt til å signere låneavtaler og til å inngå finansielle leasingavtaler. Vurderinga er at låneopptak er i samsvar med kommunestyrevedtak og tidlegare krav i reglementet om at ordførar skal signere, ikkje er nødvendig. Når det gjeld finansielle leasingavtaler kan det vera lite som skil mellom ei operasjonell og ei finansiell leasingavtale. Dette vert ofte berekna og vurdert i etterkant. Det vil ikkje alltid vere praktisk mogeleg at det er Kommunestyret som inngår desse avtalene. Leasing av køyretøy er det som oftast kan vere i grenseland mellom operasjonelle og finansielle leasingavtaler.

Punkt 7.4 Avkastningsmål. Dette er eit nytt krav i den nye forskrifta. Kommunen har nyleg inngått avtale med Sparebanken Vest om at rente på fondskontoen er knytt opp til 3 md. Nibor minus 0,05 prosentpoeng. (Nibor: the Norwegian Interbank Offered rate). Det er dette som er lagt inn som mål i det nye finansreglementet. Dersom avkastningsmålet skal aukast vil det krevje meir aktiv forvaltning der likvide midlar i større grad og blir plassert i pengemarknadsfond og liknande.

Punkt 10.6 Val av rentebindingsperiode. Det er ikkje lagt opp til å endre kravet om at mellom 20 % og 70 % av lånegjelda skal ha bunden rente. Det er den renteutsatte delen av lånegjelda som bør vurderast for rentebinding. Lån knytt til sjølvkost er det naturleg å halde utanom då det vert brukt kalkulatorisk rente ved sjølvkostberekning. Det same vil og gjelde lån for vidare utlån og lån der kommunen får rentekompensasjon. Det er ulike meiningar om kor stor del av lånegjelda som bør ha rentebinding. Det er svært sjeldan at det svarer seg økonomisk å binde renta. Då må det skje ting i marknaden som långjevarane ikkje har klart å prise inn i kalkylen. Hovudargumentasjon for stor grad av rentebinding bør derfor vera for å sikra større grad av økonomisk føreseielegheit. Kommunen kan og velje å ha lågare del av lånegjelda med rentebinding. Det er då viktig at kommunen har økonomi (og disposisjonsfond) som kan handtere ei renteauke når den kjem. Dersom kommunen er i stand til å sette av ein forventa kostnad ved renteauke på disposisjonsfond, vil det svare seg økonomisk å ha noko lågare rentebinding. Kor stor del av lånegjelda som bør ha rentebinding, vil bli vurdert basert på den økonomiske situasjonen, forventningar om renteutvikling og i budsjettvedtaket ved avsetting til disposisjonsfondet.

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Bodil Helliesen Øpstebø	Arkivkode: FA-A09
Arkivsaksnr: 20/251	Løpenr: 21/6990
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Kommunestyret	02.09.2021	068/2021

Utviding av bruk av symjebassenget ved ungdomsskulen

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Rådmannen får fullmakt til budsjettjustering som gjeld utviding av bruk av symjebassenget ved ungdomsskulen i tråd med endra brukarbehov.

Utviding med ein dag er kostnadsestimert til budsjettauke (teknisk reinhald og vedlikehald) på ca kr 50 000 i året, for hausten 2021 ca kr 25 000.

Finansiering 2021 vert gjort innan eksisterande budsjett.

Dokument som ikkje er vedlagt:

Vedtak frå kommunestyret sak 12/15, arkiv sak 13/55 jp. 16/3154

Frå bassengreglementet: Ope frå 1. september til 15.mai kvart år. Bassenget er stengt i skuleferiane. Bassenget er stengt måndager.

Kva saka gjeld:

Leiarmøte barnehage og skule har meldt inn behov for ein ekstra dag med ope basseng til barnehage og skule.

Skulane har fleire grupper på bading og det er vanskeleg å få timeplanen totalt til å gå opp med å samle all bading på 3 dagar. For å klare å gjennomføra forsvareleg timeplan ved skulane og ha fysisk plass til barnehagane treng me ein dag til.

Barnehagane kan søkja på midlar til instruktør i symjeopplæringa. Dette har gardsbarnehagen fått midlar til. Aadland gards- og friluftsbarnhage mottok midlane i 2020, men på grunn av korona vart dei søkt overført til 2021. Dei kan få instruktør frå Arna symjeklubb om fredagen, difor er det viktig å få til denne dagen no. Neste år kan det vera måndagen, difor ynskjer me fleksibilitet på dette.

Estimert kostnadsoversikt for eit skuleår, ca 30 veker

Oppgåve	Tal timar	Kostnad	Årskostnad
Reinhald	2t pr gong	kr 340 x 2t x 30 veke	Kr 20 400
Teknisk drift, prøvetaking mm	2t pr gong	kr 355 x 2t x 30 veke	Kr 21 300
Straum 1 dag ekstra	7,5 mnd	Kr 7500	Kr 7500
		Total estimat	Kr 49 200

Teknisk einings drift må få tilført midlar for å drifta av symjehallen utvida til 4 dagar i veka.

Vurderingar og konsekvensar:

På grunn av korona i 2020 så var det periodar med stengt eller delvis stengt symjebasseng på grunn av korhortar og reinhald mellom dei. Difor ber me no om meir fleksible løysingar slik at det kan tene alle brukarane.

På grunn av kort tidsfrist til møte har ein ikkje kunne finne fram alle vedtak, men redusert opningstid har vore resultat av fleire budsjettvedtak. No ber ein om ope inntil 4 dagar, og at dette vert lagt inn i framtidig budsjett.

I rådmannen sine budsjettmerknader for 2018 (budsjettet som var oppe til behandling i desember 2017) står det følgjande om basseng:

Bassenget opnar etter haustferien og held ope til rett før 1. mai, med høve for bading kvar tysdag, onsdag og torsdag. Teknisk er pålagt til å gjennomføra 3 prøvetakingar kvar dag desse dagane. Når bassenget er stengt utfører teknisk vedlikehaldsarbeid på andre bygg. Ny læreplan i symjing for 7 trinn vert innført på hausten 2018, og behovet for opningstider i bassenget bør verte vurdert på nytt til våren.

Informasjonsnotat/orientering

Frå:

Meline Heimdal Haugland

Informasjon om utvida sesong i bassenget og ungdomsbading

Saknr/Journalnr

18/1707/19/10418//MEHH

Arkivkode

FA-D23

Dato:

18.12.2019

Tysdag 03.12.19 hadde Røde Kors, representantar frå kommunen, representant frå Ungdomsrådet, Audhild Olsnes og Ragfrid Olsnes møte om høve til meir brukstid i bassenget. Bakgrunnen for møtet var:

1. Innspel frå Audhild Olsnes m.fl. om fri bruk av bassenget utanom opningstid på eige ansvar og ved bruk av tildelt nøkkel. Fedje og Modalen kommunar vart trekt fram som eksempel på kor innbyggjarar og andre kan bruka bassenget fritt alle dagar etter kl 16.00.
2. Kulturkontoret har fått innspel om at det er mange ungdommar som ønskjer ungdomsbading.

Det er politisk vedtatt at bassenget skal vera ope 3 dagar i veka. Røde Kors påpeika at dei har ikkje ressursar nok til å stilla med badevaktar fleire dagar i veka, men kan gjerne forlenga sesongen med badevaktar.

I møtet kom me fram til følgjande løysningar:

- I dag opnar bassenget etter haustferien i oktober og stenger 1. mai påfølgjande år. Frå og med 2020 vil me forlenga opningstida i bassenget frå 1. september til 1. mai påfølgjande år. Dagane for ope basseng vert dei same. Bassenget vil òg vera ope for familiebadning i haust- og vinterferie. Røde kors stillar med badevaktar.
- Det er rom for ungdom å bruka bassenget torsdagar på ettermiddagen/kveld. Me vil setja i gong eit prøveprosjekt f.o.m januar 2020. Ungdomsrådet og kulturkontoret samarbeidar om å skaffa frivillige badevaktar. Frivillige badevaktar får gratis livredningskurs av kommunen i regi av Røde Kors. Alle som får kurset forpliktar seg til å vera badevakt 2-3 gongar i løpet av sesongen. Ungdomsbadinga vert torsdagar frå kl 18.00 til kl 19.30. Med frivillige badevaktar vert tilbodet gratis.

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Bodil Helliesen Øpstebø	Arkivkode: FA-A00
Arkivsaksnr: 21/641	Løpenr: 21/6971
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Kommunestyret	02.09.2021	069/2021

Tilstandsrapport for grunnskule og barnehage i Samnanger 2021

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Formannskapet vedtek tilstandsrapport for grunnskule og barnehage i Samnanger 2021 slik den ligg føre.

Dokument som er vedlagt:

Tilstandsrapport for grunnskulen og barnehagen i Samnanger kommune 2021

Dokument som ikkje er vedlagt:

Opplæringslova § 13-3e, Plikt for kommunen og fylkeskommunen til å arbeida med kvalitetsutvikling
Lov om kommuner og fylkeskommuner § 25-1

Kva saka gjeld:

Det er fastsett i opplæringslova og privatskulelova at skuleeigarar pliktar å utarbeida ein årleg rapport om tilstanden i opplæringa. I Stortingsmelding nr. 31 (2007-2008) går det fram at det er viktig at styringsorgana i kommunar og fylkeskommunar har eit bevisst og kunnskapsbasert forhold til kvaliteten på grunnopplæringa. Dette er nødvendig for å følgja opp utviklinga av sektoren på ein god måte.

I år har me teke med data for barnehage òg, sjølv om det ikkje er lovfesta.

Vurderingar og konsekvensar:

Rapporten er laga for å informera om tilstanden (tilstandsrapporten) i opplæringa og denne skal omhandla læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Den årlege rapporten skal drøftast av skuleeigaren, dvs. kommunestyret, jf. opplæringslova § 13-3e, første ledd.

Det vart ikkje utarbeida rapport i 2020 grunna pandemiutbrotet og mangel på ressursar til å laga den.

Rapporten skal inngå i det ordinære plan-, budsjett-og rapporteringsarbeidet hos skuleeigar og leggje grunnlaget for vedtak om prioriteringar og tiltak. (www.udir.no)

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Bodil Helliesen Øpstebø	Arkivkode: FE-430
Arkivsaksnr: 20/48	Løpenr: 21/6956
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Kommunestyret	02.09.2021	070/2021

Rutine for tilsyn med barnehagar i Midthordland kompetanseregion

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Formannskapet vedtek heftet med framlegget til: Rutine for tilsyn med barnehagar i Midthordland kompetanseregion, slik heftet ligg føre.

Dokument som er vedlagt:

Rutine for tilsyn med barnehager i Midthordland kompetanseregion 2021

Dokument som ikkje er vedlagt:

Samarbeidsavtale mellom Samnanger og Midthordland kompetanseregion (sak 20/28)

Lov om barnehage 2021

Kva saka gjeld:

Samnanger har i mange år vore ein del av Midthordland kompetanseregion som organiserar utviklingsarbeid i barnehage og skule. Andre kommunar som er med er Bjørnafjorden, Tysnes, Vaksdal og Austevoll.

Tilsyn vert utført etter rullering i dei ulike kommunane. Det har vore stopp i tilsynet i 2020 og våren 2021 pga pandemien Covid-19.

Frå heftet:

Rutine for tilsyn med barnehagar er kommunen som barnehagemynde sitt arbeidsdokument ved tilsyn i barnehagane, både kommunale og private. Rutinen er eit samarbeid i Midthordland kompetanseregion på området tilsyn i barnehagar.

Tilsynsrutinen skal synleggjere på kva måte kommunen som barnehagemynde tek i vare oppgåva med rettleiing og tilsyn. Det skal gjerast tydeleg kva rolle kommunen har i gjennomføring av tilsynsoppgåvene.

Det overordna føremålet er å sikre at barn i barnehage får eit heilskapleg, forsvarleg og kvalitativt godt tilbod. Den ønska effekten av rettleiing og tilsyn til barnehagane er å sikre at barnehagelova med forskrifter vert etterlevd.

Rutinar og anna som er omtala vil til ei kvar tid bli vurdert og revidert i tråd med dei reglar og retningslinjer som er gjeldande.

Det beste for barnet skal ligge til grunn i alle handlingar og vurderingar. Jf. [Grunnloven § 104](#)

Rettsleg grunnlag følgjer av barnehagelova med tilhøyrande forskrifter.

[Kapittel X Tilsyn i barnehagelova](#)

I Lov om barnehagar [§§ 10](#) og [53](#) går det fram at “kommunen skal gi veiledning om og påse at barnehagen drives i samsvar med bestemmelsene i denne loven med forskrifter”.

Vurderingar og konsekvensar:

Samnanger kommune har som barnehageeigar ansvar for at det vert gjennomført tilsyn, men kommunen har også barnehagemynde som tek i vare oppgåva med rettleiing og tilsyn.

Styringsdokumentet for tilsynet vert førande og sikrar tilnærma lik gjennomføring i alle deltakande kommunar. Tema og vektlegging i tilsynet kan variera litt ut frå resultat i undersøkingar eller andre føringar.

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Meline Heimdal Haugland	Arkivkode: FA-C50
Arkivsaksnr: 19/252	Løpenr: 21/6941
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Kommunestyret	02.09.2021	071/2021

Søknad om tilskot til rehabilitering av Safa fabrikkpipe

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Safa Eiendom AS vert løyvd kr 400 000 i tilskot til rehabilitering av fabrikkpipe. Dette vert i tillegg til kr 100 000 som vart løyvd til tiltaket i Formannskapet vedtak 031/2018. Tilskotet på kr 400 000 vert tatt frå næringsfondet. Tilskotet vert utbetalt etter mottatt rapport på ferdigstilt arbeid.

Tildelinga i denne saka gjev ikkje presedens for andre søknader om tilskot til kulturminne.

Dokument som er vedlagt:

Søknad om tilskot datert 08.01.21
Pristilbod på rehabilitering av fabrikkpipe datert 24.11.20
Vedtak i formannskapet sak 031-2018

Dokument som ikkje er vedlagt:

Søknad om rivingsløyve av Safa fabrikkpipe
Kulturminnefagleg uttale frå kulturminnemynde i Samnanger kommune
Kulturminnefagleg uttale frå fylkeskonservator
Plan- og bygningslova
Referat frå møte mellom partane 20.01.20
Referat frå møte mellom partane 04.02.20
Eksterne tilskotsbrev til prosjektet
Søknad om tillatelse til rehabiliteringstiltak
Løyve til tiltak – delegert sak 056/2021
Riksantikvarens strategi for arbeid med kulturarv i kommunene 2019-2022
Samnanger kommune sin Kommunedelplan for kulturminne 2012-2020

Andre kjelder:

Telefonsamtalar med representant for Safa Eiendom AS i prosjektet, Knut Martin Bjørnås, 18.08.21, 19.08.21 og 20.08.21.

Kva saka gjeld:

Safa Eiendom AS søker Samnanger kommune om kr 500 000 i tilskot til restaurering av fabrikkpipa. Restaureringsarbeidet er godt i gong, og snart ferdig. Kommunen løyvde kr 100 000 til arbeidet i 2018 i formannskapet sak 031/2018 . Desse midlane er ikkje utbetalt. Safa Eiendom AS søker no om kr 400 000 i tillegg.

Bakgrunn for saka

Den 29.11.2018 sendte Safa Eiendom AS ein søknad til Samnanger kommune om løyve til å rive fabrikkpipa ved verksemda. Pipa blei bygd i 1883. I søknaden informerer søker om at fabrikkpipa gjekk ut av bruk i 1998, og ikkje lenger er ein del av den daglege drifta. Pipa har fallert og utgjer ein risikofaktor for delar av fabrikk. Styret har jobba med å finna ei tilfredsstillande finansiering for rehabilitering av pipa, men eigendelen vert for høg. Løyvde tilskot er òg vorte lågare enn forventa. Pipa vert berre ein framtidig utgiftspost for verksemda.

Plan- og bygningslova er kommunen sitt hovedverktøy for å ivareta kulturminne. I saker kor det er snakk om tiltak på SEFRAK-registrerte bygg (Sekretariat For Registrering Av Faste Kulturminne i Noreg») ber byggesakshandsamar om uttale frå kommunen sitt mynde for kulturminnevern. I særskilde saker kor det kan vera snakk om høg kulturminneverdi vert òg fylkeskommunen bedt om uttale. Begge har rådd ifrå å riva pipa. Fylkeskonservatoren vurderer pipa til å ha høg lokal og regional kulturminneverdi. I uttalen bad fylkeskonservatoren om eit møte med Safa Eiendom AS og Samnanger kommune, for å sjå nærare på løysingar for å rehabilitere pipa.

Møter mellom Safa Eiendom AS, Vestland Fylkeskommune og Samnanger kommune

Mellom 2018 og 2020 har det vore skriftleg og munnleg dialog mellom representant for Safa Eiendom AS, Knut Martin Bjørnås, og kommunen om det som gjelder byggesaka. Safa Eiendom AS har hatt to møter med kommunen og fylkeskommunen i etterkant av innsendt søknad om å riva pipa.

Målsettinga med første møtet den 20.01.2020 var å sjå pristilbod på riving og rehabilitering opp mot kvarandre. Grunnlag for diskusjon var oppsett av priskalkylar for riving, rehabilitering og for drift- og vedlikehald. Det totale kostnadsbilete vart diskutert med omsyn til å finna moglege løysingar for å kunna bevare industripipa. Vestland fylkeskommune informerte om ei tilskotsordning som kunne vera aktuell å søka av Riksantikvaren.

I andre møte 04.02.20 vart det avtalt at styret i drift- og eigedomsselskapet til Safa snarleg skulle ha eit styremøte om å eventuelt henta inn eit nytt spesifisert tilbodsgrunnlag for restaurering av pipa, og vurderer korleis kostnadane ved restaurering kunne reduserast. Safa Eiendom AS hadde på førehand søkt om - og fått innvilga tilskot til – prosjektet av Kultuminnefondet (statleg tilskotsordning), Stiftelsen UNI og Samnanger kommune, men på dette tidspunktet var det usikkert om nokre av løyvingane var forelda. Det vart ikkje avtalt eit nytt møte mellom partane, men konkludert med å laga ein tidsrammeplan for 2020 etter tilbakemelding frå Safa Eiendom AS.

I møtet 04.02.20 blei det avtalt at «om styret [i Safa] bestemmer seg for å ta ein ny runde med å utarbeide tilbodsgrunnlag, skal det lagast ei sak til neste formannskapsmøte om kommunal årleg støtte til vedlikehald av pipa for dei neste 20 åra». møta mellom Safa Eiendom AS, Samnanger kommune og Vestland fylkeskommune blei det å finna løysningar for framtidig drift- og vedlikehald av pipa. Utifrå telefonsamtale med representant for prosjektet frå Safa 20.08.20 kom det fram at partane har misforstått kvarandre om kva som vart avtalt å undersøka. Ein vart difor samd om å halda spørsmål om drift- og vedlikehald utanfor denne saka, då det likevel ikkje er snakk om eit akutt behov.

Administrasjonen har hatt dialog med Safa Eiendom AS om å finna løysningar for framtidig drift- og vedlikehald av pipa. Utifrå telefonsamtale med representant for Safa den 20.08.20 kom det fram at partane har misforstått kvarandre om kva som vart avtalt å undersøka. Ein vart difor samd om å halda spørsmål om drift- og vedlikehald utanfor denne saka.

Løyve til restaurering av fabrikkpipa

Styret i Safa Eiendom AS aksepterte eit tilbodet på rehabilitering av pipa frå Murmester Sigurd Djønn AS datert 24.11.2020. Samnanger kommune mottok søknad om tillatelse til tiltak datert 23.03.21. Tiltaket var i samsvar med ein av løysningane for rehabilitering som vart skissert i møtet 04.02.20 mellom Safa Eiendom AS, fylkeskommunen og kommunen: om det var naudsynt, fjerne 4-5 meter av pipa og rehabiliter resten for å redusere kostnadane. Tiltaket godkjent i delegert sak 056/2021.

Finansiering av prosjektet

Arbeidet med rehabilitering av pipa starta i midten av april 2021. I følge representant for Safa Eiendom AS kunne ikkje oppstart venta lenger, då pipa var til fare for omgjevnadane.

Kulturminnefondet, Stiftelsen UNI og Samnanger kommune har til saman løyvd kr 850 000 til prosjektet. Desse løyvingane vart gitt før rehabiliteringsarbeidet var sett i gong. Den 08.01.21 mottok Samnanger kommune søknad om ytterlegare kr 400 000 til prosjektet. Innan fristen 15.03.21 sendte Samnanger kommune ein søknad til Vestland fylkeskommune om kr 600 000 til prosjektet, på vegne av Safa Eiendom AS. Vestland fylkeskommune har per 13.06.21 løyvd kr 100 000 til tiltaket. Safa Eiendom AS har sendt klage på vedtaket til Vestland fylkeskommune.

Finansieringa for rehabilitering av fabrikkpipa ser per 19.08.21 slik ut:

Utgifter	Inntekter
Rehabilitering av fabrikkpipe kr 2 262 300	Kulturminnefondet kr 600 000
	Stiftelsen UNI kr 150 000
	Samnanger kommune kr 100 000
	Vestland fylkeskommune kr 100 000
	Eigendel Safa Eiendom AS kr 1 312 300
kr 2 262 300	kr 2 262 300

Safa Eiendom AS får tilbake mva. Utgifta ovanfor er difor eks. mva.

I utgangspunktet var Safa Eiendom AS innstilt på å betala ca kr 700 000 i eigendel. Grunna auka kostnader og lågare tilskot enn venta er eigendelen kr 612 300 høgare enn venta. Dersom Samnanger kommune gjev tilskot på kr 400 000 i tillegg til kr 100 000 som allereie er løyvd, vil eigendelen til søkar verta kr 112 300 høgare enn venta.

Jamfør vedtak 031/2018 i Formannskapet er løyvd tilskot på kr 100 000 fordelt slik: Kr 10 000 vert tatt frå kulturavdelinga sitt budsjett for kulturvern og kr 90 000 frå næringsfondet.

Fabrikkpipa er fritatt frå eigedomskatt etter eigedomsskattelova § 7 bokstav b (bygg som har historisk verdi).

Vurderingar og konsekvensar:

Regjeringa sine Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging (vedtatt ved kongelig resolusjon 12.06.15), sett kulturminne og kulturmiljø på dagsorden i kommunane. Det vert forventa at kommunane identifiserer viktige kulturminne og kulturmiljø og ivaretek desse i kommunale planar. Samnanger kommune har utarbeida *Kommunedelplan for kulturminne 2012-2020*, slik at den kan vera eit arbeidsdokument i kulturminnevernet.

I planen vert viktige kulturminne i Samnanger nemnd. Safa-pipa er omtalt i planen, og å «sikra og restaurera SAFA-pipa» er eit tiltak i handlingsprogrammet. Grunngevinga for tiltaket er at SAFA-pipa er eit viktig kulturminne og står som eit monument over den aktiviteten som ein gong var på Tysse. Den er eit viktig symbol for Samnanger og er ein del av kulturmiljøet på Tysse. Safa er oppført som ansvarleg for tiltaket.

Safa Eiendom AS ønska i utgangspunktet å rive pipa. Argumenta for dette var at pipa ikkje lengre var i bruk, var i svært dårleg stand, og ville føra med seg framtidige drift- og vedlikehaldskostnader dersom den vart restaurert.

Det å eiga noko som er vurdert til å ha høg kulturminneverdi kan vera både krevjande og til glede. I denne saka er det forståeleg om det opplevast som utfordrande, sett frå eigar si side. Både kulturminnemynde i Vestland fylkeskommune og Samnanger kommune har rådd ifrå å rive pipa. Kommunen skal verna om viktige kulturminne, slik som Safa-pipa, men er samstundes ikkje forplikta til å yta støtte til tiltaket.

Samnanger kommune løyvde kr 100 000 til prosjektet i 2018. Rehabiliteringa av fabrikkpipa er no godt i gong, og arbeidet er snart ferdig. På den eine sida kan ein difor stilla spørsmål om det er behov for ytterlegare støtte. På den andre sida er rehabilitering av Safa-pipa eit tiltak i Samnanger kommune sin kulturminneplan, som ein no veit vert realisert. Eit anna spørsmål er kor mykje kommunen skal bidra med i støtte til ei privat næringsverksemd. I denne vurderinga er det tatt omsyn til at kulturminneplanen legg forventningar til at pipa skal restaurerast, utan at eigar av pipa nødvendigvis har same interesse. Pipa er ikkje lenger i bruk som ein del av næringsverksemda.

Nokre kulturminne er viktigare å ta vare på enn andre. Ved å bevare pipa tek kommunen vare på det særeigne miljøet og lokalhistoria på Ytre-Tysse, og markerer Ytre-Tysse som kulturstaden i kommunen. Det kan òg bidra til å få fram kulturbaserte næringar på staden i framtida. Det er svært positivt at Safa Eiendom AS har valt å rehabilitere fabrikkpipa, slik at eit viktig kulturminne for Samnanger kommune ikkje er gått tapt. Safa Eiendom AS har brukt tid og ressursar på å koma fram til ei løysing for å rehabilitere pipa. Ved å imøtekoma prosjektet med ytterlegare kr 400 000 tydeleggjer Samnanger kommune at arbeidet som er lagt ned vert verdsett. Prosjektet er eit kulturminneløft for kommunen. Totalt kommunalt tilskot på 500.000 står i forhold til statleg tilskot.

Kulturavdelinga har ingen fond som kan brukast. Andre frie midlar er disposisjonsfondet og næringsfondet. På disposisjonsfondet står det kr 8 200 000 per 01.01.21. På næringsfondet er det disponibelt ca kr 1 000 000 i 2021. I tillegg kan det koma inntekter frå sal av tomter på Lønnebakken.

Konklusjon

Administrasjonen sitt framlegg er at Safa Eiendom AS vert løyvd kr 400 000 i tilskot til rehabilitering av fabrikkpipa, i tillegg til kr 100 000 som vart løyvd til tiltaket i Formannskapet vedtak 031/2018. Tilskotet vert utbetalt etter mottatt rapport på ferdigstilt arbeid.

Tildeling i denne saka gjev ikkje presedens for andre søknader om tilskot til kulturminne.